

הרוחות שוב מתלהטות. חוק הביומטריה

לאחר שהחוק עבר, נדמה היה שהרוחות נרגעו; אולם כעת, כאשר נציגי האוצר ומשרד הפנים הצהירו בשבוע שעבר, כי תעודות הזהות החכמות יונפקו בקרוב לתושבי מדינת ישראל במסגרת הפיילוט, התלהטו כל אותן הרוחות מחדש

ניסויים מסוכנים

חשבתם שהוויכוח סביב חוק הביומטריה הסתיים? תחשבו שוב! • פיילוט שמתכוונת הממשלה לערוך בתחום, מחיה מחדש את סערת הרוחות סביב המאגר הביומטרי והשלכותיו • עוד לא נאמרה המילה האחרונה

מאת [יהודה קונפורטס](#), 14 במרץ 2011, 16:37

הממשלה הודיעה באחרונה, כי היא נערכת להפעלת תוכנית ניסויית בת שנתיים ליישום חוק הביומטריה. הצעת החוק הוגשה לכנסת ה-17 על ידי מי שהיה אז שר הפנים, **מאיר שטרית**. ההצעה עברה בקריאה ראשונה ערב פיזור הכנסת, ולאחר הבחירות - כאשר ח"כ שטרית מונה ליו"ר ועדת המדע והטכנולוגיה, הוא קידם את החוק בוועדה בסדרה של דיונים מרתונניים, שבסופם אושרה

הצעת החוק לוותה בדיון ציבורי סוער, תוך מחלוקות קשות בין גורמים מקצועיים ופוליטיים שונים. את מאבק המתנגדים מוביל השר **מיכאל איתן**, שהתבטא בעבר בחריפות נגד החוק והזהיר מפני סכנותיו, בראייתו. לאחר שהחוק עבר, נדמה היה שהרוחות נרגעו; אולם כעת, כאשר נציגי האוצר ומשרד הפנים הצהירו בשבוע שעבר, כי תעודות הזהות החכמות יונפקו בקרוב לתושבי מדינת ישראל במסגרת הפיילוט, התלהטו כל אותן הרוחות מחדש

כך, שיגר השר איתן מכתב חריף לראש הממשלה, **בנימין נתניהו**, ודרש ממנו לעצור את ביצוע הפיילוט. בכנס לשכת מנתחי המערכות שנערך הבוקר (ב') אמר השר איתן, כי הנושא עלה לדיון בפורום שרי ממשלה, שם הועלו שוב ההסתייגויות מפני שימוש במאגר.

רוח גבית לעמדתו של השר ניתנה השבוע על ידי **מכון ירושלים לחקר שווקים**, בנייר עמדה שפרסמה חוקרת המכון, הכלכלנית **דיאנה זקס**. בנייר העמדה מתריעה זקס שוב על הליקויים בחוק ובסכנות של המאגר. יצוין, כי אין זו הפעם הראשונה שבה מכון ירושלים נוקט עמדה בנושא חוק הביומטריה. נראה שעתה, עם התעוררות הוויכוח הציבורי לקראת תחילת הניסוי, החליטו במכון להעלות את הנושא שוב לסדר היום

על פי זקס, "תכנית זו להקמת מאגר ביומטרי מרכזי, בנוסף לשימוש בתעודות זהות הכוללות מידע ביומטרי על האזרח, תהפוך את ישראל למדינה המערבית והדמוקרטית היחידה המחזיקה מאגר ביומטרי ואוגרת מידע על כל אזרחיה. כך, ישראל מבקשת להצטרף "לרשימת מדינות לא דמוקרטיות כדוגמת אתיופיה, אינדונזיה, תימן ופקיסטאן".

זקס איתרה מספר בעיות בחוק ובסכנות שביישומו: "ככל הנראה, פקידי משרד הפנים, שוטרים ואנשי צבא יוכלו להשתמש במאגר הקמת המאגר ותחזוקתו ייעשו בידי חברה מסחרית. המכון מתריע שכ-10,000 איש יהיו בעלי גישה כלשהי למאגר. אם יגיע אליהם המידע שבמאגר, מחבלים מקומיים או בינלאומיים יוכלו לדעת בקלות ובודאות מי הוא אזרח ישראלי. אפשר יהיה לצלם אדם בטלפון סלולרי ולהשוות את התמונה עם המאגר הביומטרי". עוד מתריעה זקס, כי המאגר ישמש יעד לגורמים עבריינים אשר ינסו לאמץ זהויות או להשאיר ראיות המרשיעות חפים מפשע.

סכנות נוספות, רחבות יותר, קשורות לדברי זקס בפגיעה בפרטיות והפרת חוק כבוד האדם וחירותו. זאת, מעצם העובדה שבידי ממשלה כלשהי יהיה מאגר ביומטרי שמכיל מידע רגיש על כל אזרח ואזרח. להערכתה, תהיה פה הפרה משמעותית של יחסי הכוחות בין הממשלה לאזרח - לרעת האזרח - מכיוון שהממשלה תחזיק באמצעי מסוכן שיש בו כדי לפגוע בחופש הפרט

כמו כן, מתריעה זקס על תופעת ה-"זחילה של הפונקציה". כך, היא טוענת, למאגר יהיו בעתיד שימושים נוספים. "כבר כעת התרחב מספר המורשים להשתמש במאגר, מאז שהוצע. בעתיד, גופים עסקיים ומחקריים - מקומיים ובינלאומיים - ילחצו על הממשלה לאפשר "להם גישה למאגר. הממשלה תוכל לסחור במידע על אזרחי ישראל, או להיכנע ללחץ כלכלי או פוליטי עליה

זקס מתריעה גם על העלות היקרה של הקמת המאגר: על פי דוברי הממשלה מדובר אמנם ב-270 מיליון שקלים, אולם גורמים מקצועיים מעריכים שהעלות האמיתית תהיה מיליארדי שקלים, וזאת ללא חישוב עלות תחזוקת המאגר - כ-20 מיליון שקלים בשנה.

בכנס לשכת מנתחי המערכות אמר השר איתן, כי הוא מצפה שהממשלה תשתף את הציבור בכל מה שקשור ליישום החוק ותשמע את דעתו, במסגרת השקיפות המתבקשת. איתן לא תמים. הוא יודע היטב שהדבר האחרון שהממשלה רוצה כעת הוא לפתוח את הדיון הזה מחדש.

תומכי החוק טוענים, כי המתנגדים מונעים מהיסטריה מוגזמת שאין לה בסיס במציאות. ח"כ שטרית, שמוצא את עצמו שוב ושוב מותקף על רקע החוק, מבקש להדגיש, כי הוא כבר לא בממשלה - הוא סיים את מלאכת החקיקה, ועכשיו תפקידה של הממשלה ליישם אותו. שטרית אומר גם, שמתנגדי החוק נלחמים בפיילוט משום שהם חוששים שרוב הציבור בישראל ייענה לאתגר, ישתתף בניסוי ויראה ששום אסון לא יקרה לו.

מנגד, אומרים המתנגדים, שהממשלה מכניסה את עצמה למלכוד, משום שהיא מתכננת קמפיין ענק שנועד לעודד את הציבור לקחת חלק בניסוי, אבל בפועל תגרום לרבים להיחשף לבעיה ולא להשתתף. המשמעות היא שמדינת ישראל עלולה להיתקע עם מאות אלפי תעודות זהות חכמות, שגם לאחר שישלימו סוף-סוף את הנפקתן, לא יהיה להן דורש. כך, טוענים המתנגדים, כל העניין הזה ירד לטמיון, יחד עם עוד כמה מאות מיליוני שקלים שהממשלה כבר שלשלה לכיסם של הספקים החיצוניים שזכו במכרז ומייצרים עבורה את התעודות.

השורה התחתונה: מי שחשב שהמאבק על חוק הביومترית הסתיים עם אישור החוק בכנסת, מוזמן להתכונן לסיבוב השני, אליו יצטרפו מן הסתם גורמים נוספים שלא מתכוונים להקל על חייה של הממשלה בנושא. גם השר איתן לא מתכוון לוותר ולהפעיל את כל כובד משקלו בממשלה ומחוצה לה לעצירת החוק, שמהווה לדעתו סכנה אמיתית. בקיצור: יהיה שמייח!

פורסם ב: [על סדר היום](#)

תגים: [חוק הביומטריה](#), [מאיר שטרית](#), [מיכאל איתן](#)

[רקורZהדפס](#) [שלח לחבר](#) [הדלק בה](#)

כתבות דומות

- [שר הפנים, אלי ישי: צריך להקים צוותים מקצועיים כדי לדון בבעיות האבטחה של המאגר הביומטרי](#)

- [קורבן הפיליבסטר](#)

- [הוסרו המכשולים לאישור חוק הביומטריה: שר הפנים יוסמך להחליט על הקמת מאגרי מידע נפרדים](#)